

INDIANKLUBBEN I SVERIGE NYHETSREVE

Senaste nytt nr 21 2019

Fredag 2019-10-18

HEJ ALLA INDIANINTRESSERADE Indianklubbsnoteringar 21, 2019

Snart kommer tomten

Ett nyhetsbrev publicerat av

INDIANKLUBBEN i Sverige

Utkommer ungefär var annan vecka

Sammanslutningen har också en tidning

en tidskrift med historiskt och kulturellt material om indianer, skrivet av medlemmar i

INDIANKLUBBEN

Ansvarig utgivare: Bertil Thörn
Redaktör: Bertil Thörn
Grafiskform: Bertil Thörn
Redaktionskommitté: Bertil Thörn
Hans-Olof Olsson

Tidningsredaktionens adress:

c/o Bertil Thörn
Bendzgatatan 25
256 57 Helsingborg
tel. 042 - 29 13 61 ; 070 - 532 96 89
Bankgiro: 5070-4295

E-post:
bertil.thorn@bredband.net
hansolof.ohlsson@telia.com

Vi finns även på webben. Hemsidans adress :

<http://www.indianklubben.org>

Ni som får det här informationsutskicket via E-post får det för att ni är medlemmar i INDIANKLUBBEN, eller att ni vid något tillfälle på annat sätt har visat intresse för Nordamerikas indianers kultur eller historia.

Om ni inte längre vill ha dessa utskick meddela mig då det via ett mail eller enkelt postkort, brev eller per telefon

Ja, vänta bara så ska ni få se... Reklambladen är redan fyllda med ljus och ljusslingor, dekorationsbelysningar och diverse julpynt! Och när vi veckohandlade i veckan, så stod redan en stor stapel med Julmust uppställd mitt i centralgången! Snön har dessutom redan kommit i norr och nu är det väl lika bra att handla hem den där nya snöskyffeln, som jag skulle ha köpt redan förra året, men då gick och väntade hela vintern på att det skulle komma någon snö att använda den till.

Om det nu kan tyckas att jag verkar vara tidigt ute med hoten om en annalkande vinter, så kanske det är lika bra att fortsätta på den inslagna vägen och redan nu påminna om att vi planerar för en medlemsträff även under nästa år. Då vi har lockats av att ännu en gång kunna vända tillbaka till Uddevalla, där vi hade ett verkligt bra möte för ett par år sedan, så har jag tagit upp frågan med Sterner och Inger Andersson, som nu har börjat fundera lite på hur en sådan träff skulle kunna genomföras. Inga detaljer föreligger ännu mera än att tidpunkten skulle kunna bli fredag—lördag 1-2 Maj. Inget beslut är alltså taget ännu, så se det här bara som en ren förhandsinformation om ett möjligt alternativ. Däremot skulle jag gärna be er att fundera över vad ni skulle vilja lyssna till i föredragsväg vid ett sådant möte. Skulle det handla om kultur i olika former, eller historia, eller religion, eller personbeskrivningar, eller konstater, eller.... Fundera och ge mig tips. Eller kanske ni har önskemål och tips om helt andra upplägg i stället för, eller utöver, modellen med diverse föredragsframföranden.

Ett annat evenemang ligger betydligt närmare i tiden. Christer Lindberg kommer nämligen att sätta upp en ny fotokonstutställning i Malmö i början av november. Ni kan läsa mera om arrangemanget längre fram i det här bladet.

För övrigt i det här utskicket kommer ni att hitta en hel del info och synpunkter från andra medlemmar. Det kommer också att finnas en del restips, samt ett antal tips om TV-program som kan vara av intresse. Dessutom bjuder jag här på lite Country och det är texten ni ska lyssna på. Klicka på länken:

<https://www.youtube.com/watch?v=dQb9PVkfsQY>

Hälsningar Bertil Thörn

Fotoutställning i Malmö

Christer Lindberg (vår egen professor) är, som många av er vet, förutom att vara väl kunnig i ämnet Nordamerikas Indianer, också en skicklig fotograf. Från sin senaste resa i Västerland har han nu sammanställt en hel samling naturbilder som kommer att finnas utställda på **Skandinavian Photo** i Malmö under tiden från den 2 november och fram till och med den 28 november. Lördagen den 2 november är det vernissage och då är alla inbjudna till att ta del av detta arrangemang och samtidigt höra Christer berätta minnen från denna resa och kommentera de utvalda bilderna. Observera att det här huvudsakligen är naturbilder, även om det handlar om bilder från Indianland och att det i Christers framställning även till viss del kommer att handla om indianer och gamla pälsjägare.

På vägarna – igen

Fotografen och antropologen Christer Lindberg visar en serie bilder från sin senaste USA-resa på **Scandinavian Photo**; Östra Förstadsgatan 44 i Malmö.

Vernissage lördagen den 2 november klockan 12.00

följt av föredrag och bildvisning klockan 12.30.

Följ med på en roadtrip genom Nevada, Utah, Colorado, New Mexico och Arizona, och sedan vidare via Death Valley ut till Stilla havskusten och längs Highway 1 genom Californien. Vi täcker nästan 600 mil och stämmer möte med gamla pälsjägare, indianer och filmstjärnor, passerar en och annan billboard för att sedan quisa i neonljus längs Las Vegas stripen. Pyramid Lake, Canyon Land, Chaco Canyon, Lake Powell, Yosemite och Sequoia National Park är några av hållpunkterna innan vi når palmerna och havet – Monterey och slutligen San Francisco.

Välkomna!

Leo Yankton ännu en gång

Vi hade i informationsutskicket nummer 19 en kort information om Lakotaindianen Leo Yankton som är ute i världen för att sprida information om sitt folk och deras kamp för vardagen i USA. Jag nämnde då också att han hade varit i Sverige, utan att ge er någon mera information om varken när eller var han då hade varit. Men från vännen och fotografen Lars -Erik Jansson i Stockholm har jag fått en del bilder som Lasse tog då Leo besökte Etnografiska Museet den 25 februari i år. Det var då ett mycket kort besök på grund av att Leo och hans resesällskap hade varit rätt mycket försenade. Lasse skriver så här som kommentar till sammanträffandet:

Bilderna togs den 25/2 2019, och tjejen på bilden var tydligen den som bjudit in honom till Sverige och skjutsade runt honom till olika möten. Hans roadmanager liksom. Namnet har jag glömt om jag nånsin hörde det. Mötet var ganska eller väldigt kort, dom kom senare än som var sagt och dom hade småbråttom för att hinna till nästa ställe, så det blev ganska lite pratat. Leo visade sitt eller sina projekt på sin laptop och för min del verkade det hela väldigt bra. Men jag fick känslan av mer business än kultur. Killen var trevlig, det var även tjejen, men som sagt, jag fick ingen äktakänsla. Möjligen har jag fastnat i indianboksromantiken och förväntar mig annat än vad som går att få idag av kontakt med historien.

En av de bilder Lasse skickade till mig är denna. Personerna på bilden är Leo Yankton i mitten. Bakom honom står Tony Sandin från museet och till höger ser vi Dan Jibreus, som faktiskt hade träffat Leo även tidigare. Nämligen på ett seminarium i Uppsala redan i december 2016. Kvinnan till vänster är då förmodligen den samarbetspartner som arrangerat Leos besök i Sverige den här gången. Kanske någon annan vet vem hon är och vad hon heter.

Tips om ytterligare TV-program

Från Mats Edholm i Uppsala kom så ett tips om ytterligare ett intressant TV-program. Den här gången gäller det Kunskapskanalen som visar ett program som innehåller gamla journalfilmer med motiv som hänger ihop med Västern och Västerns historia. Det som är mest intressant här är de filmer som visar Buffalo Bills Vilda-Västerncircus. Här ser vi alltså Buffalo Bill själv och vi ser en hel del av de indianer som han hade med sig. Dock inte Sitting Bull, då dessa bilder är från en bit in på 1900-talet, då ju Sitting Bull för länge sedan redan hade passerat Ugglekvinnans port och nu kunde sitta däruppe och titta ner på allt nytt och fantastiskt. Här har man nu dessutom tagit hjälp av teknikens framsteg och till och med lyckats färglägga dessa gamla journalbilder. Det ger faktiskt ytterligare en dimension åt dessa gamla filmer, som jag bara har haft i svartvitt tidigare. Dock har man inte kunnat stabilisera bilderna, som alltså fortfarande är såväl lite suddiga som skakiga här och där. Men ändå... Det här är ju historia! Bra att det blir bevarat.

Filmerna ser man alltså på Kunskapskanalens Playfunktion och de ligger kvar där ända till 31 juli 2021. Men vill ni se dem redan nu så kan ni klicka på den här länken:

<https://kunskapskanalen.se/program/29955/usa-fran-svartvitt-till-farg-avsnitt-4-2>

Dull Knife - Cheyenne eller Sioux?

Flera medlemmar har sett TV-programmet "Lakotas Vaktare". Sterner Andersson i Uddevalla tog därefter upp problematiken angående släkten Dull Knife och varför den unge George Dull Knife, som är huvudpersonen i filmen, nu lever på Pine Ridge och betraktar sig som Oglala Lakota och inte Cheyenne som sin berömde förfader. Så den här diskussionen blev resultatet av detta ifrågasättande. Kanske är ni flera medlemmar därute som undrat samma sak. Så här är min förklaring.

Så till problematiken med cheyennehövdingen Dull Knife och kopplingen till Pine Ridge. Som ni vet så var ju cheyennerna och siouxerna mycket nära förenade vid tiden strax före och omkring slaget vid Little Bighorn och dess efterverkningar. Då hade man här uppe i norr visserligen det som kallades "Det stora Siouxreservatet" efter Red Clouds Krig 1868. Men landet var i stort sett obebott under lång tid därefter och man levde tillsammans inom hela området kring Black Hills och Powder Riverlandet, samt ner mot Plattedalen. De södra Cheyennerna däremot hade ju drabbats 1864 av överste Chivington och hans blodtörstiga Coloradomilis vid Sand Creek. Och som en följd av det tilldelades de överlevande indianerna ett reservatsland längs Cimarron River. (Ett reservat som för all del inte blev särskilt långlivat).

Men Dull Knife tillhörde de nordliga Cheyennerna och de, tillsammans med Siouxerna norr om Plattefloden, hade ju alltså det man kallade för "Det Stora Siouxreservatet", med det som kallades "Unceded Territory" som ett stort men rätt så diffust bihang. Områden som ett flertal stammar utnyttjade gemensamt. Men när de vita hade börjat göra anspråk på Black Hills efter 1874 så blev det plötsligt betydligt oroligare här uppe. Siouxerna hade visserligen sina reservat, men de var inte särskilt säkra längre och Cheyennerna hade inga egna reservat. Så kom ödesåret 1876 och man kan väl säga att även om indianerna vann striden vid Little Bighorn så förlorade de det totala kriget. Cheyennerna som då trodde att de kunde fortsätta att leva kvar på Pine Ridge fick dock fötterna undansparkade under sig och tvingades flytta ända ner till Indianterritoriet (Oklahoma). Där blev dock inte de nordliga Cheyennerna kvar särskilt länge, innan de bröt sig ut och flydde hem till sina gamla marker i norr.

Sedan vet ni hur det gick, med att Dull Knife och Little Wolf delade på sig, när man trodde sig "vara hemma" igen. Dull Knife med sin grupp sökte sig till Fort Robinson och förväntade sig att få sitt hem på Pine Ridge strax norr därom. Men ingalunda. De fångslades i stället och hotades med att skickas tillbaka till Indianterritoriet. Instängda i den gamla kavalleribaracken avvaktade de vad som skulle hända. Sedan situationen blivit ohållbar, när besluten dröjde, bröt de sig helt enkelt ut en kall vinternatt den 9 januari 1879 och försökte fly norröver. Efter ett fruktansvärt blodbad mejades merparten av dem ner av efterföljande militärstyrkor. Men Dull Knife var bland det fåtal som klarade sig undan och lyckades efter svåra prövningar ta sig upp till Pine Ridge, där vänner gömde undan honom och de fåtaliga överlevande Nordcheyennerna. Flera familjemedlemmar hade också klarat sig och förenades nu här på Pine Ridge, där de hölls som krigsfångar i avvaktan på vad myndigheterna beslutade. Men här blev de kvar då några sådana beslut aldrig kom.

Det är alltså genom att Dull Knifes efterlevande, och då inte bara den lille sonen han

Little Wolf (t.v.)

Dull Knife (t.h.)

själv hade lyckats rädda, utan flera av hans andra barn, som också i olika omgångar och på olika sätt senare lyckats få ett fotfäste och alltså fortsatt att leva på Pine Ridge som ättlingar efter Dull Knife. Och även när Nordcheyennerna senare fick ett eget reservat (Lame Deer) längre norrut, så har den här slakten fortsatt att hänga kvar på Pine Ridge.

Här finns ytterligare lite förklaringar som jag har hittat i ett diskussionsforum i USA. Dietmar Schulte-Möhring skriver så här: I read in Joe Starita's book about the Dull Knife family that Chief Dull Knife (or Morning Star by his Cheyenne name) had one son (Bull Hump, his eldest) and four daughters with Pawnee Woman, his first wife, who he had stolen once from the Pawnee.

He had a second wife named Short One (or Slow Woman) who bore him three sons and three daughters.

So altogether he had four sons and seven daughters, who were called the "Beautiful People" by the army troops.

His wife Short One, his son Little Hump, and two daughters were killed on the flight back north in 1879.

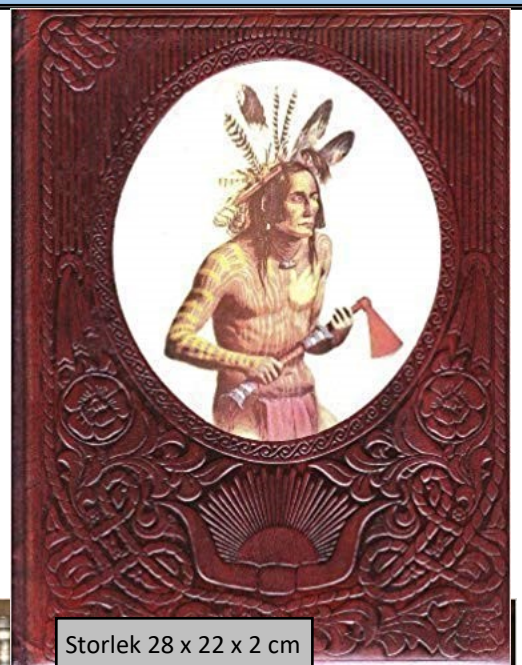
His youngest son was George Dull Knife, born in 1875. Because he was only about three years old in 1879 and too weak to travel the hard way, he was left behind at the Darlington agency in Oklahoma with some Cheyenne relatives. He came to Pine Ridge in 1883 with 300 other Cheyenne and settled down in Yellow Bear's Oglala camp. Since then George Dull Knife and his family is rated as Lakota not Cheyenne. — **Dietmar Schulte-Möhring** (Ursäkta att jag inte översatte)

Men den här George Dull Knife, som alltså växte upp inom Yellow Bear's familj, är alltså förfader till den George Dull Knife som nu framträder i den här filmen och alltså klassificerar sig själv som Lakota och inte Cheyenne.

Fantastiskt bokverk till salu; Enbart till Indianklubbens medlemmar

Geraldine Hultkrantz, hustru till den tidigare avlidne professor Åke Hultkrantz, har fortfarande kvar en del av den enorma boksamling som Åke lämnade efter sig. Nu står Geraldine inför en flytt till en mindre lägenhet och avser att göra sig av med ytterligare en del av dessa böcker. Hon har därför beslutat att till ett mycket generöst pris erbjuda ett speciellt bokverk till någon eventuellt intresserad medlem i Indianklubben. Bokverket som det är fråga om är Time Life Books praktserie betitlad "The Old West". En serie praktböcker i skinnimitationsomslag, så kallade "leatherette bindings". Hela verket omfattar 26 band och det är alltså en komplett serie som nu ska säljas. Serien gavs ut 1973. Det pris Geraldine begär för hela verket är det förmånliga 2500:- ev. förhandlingsbart. Den enda haken är, att den som köper verket måste komma till Geraldins adress i Brevik på Lidingö, i Stockholm och själv hämta alla böckerna, då arbetet med att packa och sända hela samlingen blir för svårt och frakten för kostsam. Hela samlingen väger totalt strax över 24 kilo.

Intresserade kan kontakta Geraldine Hultkrantz, i Stockholm, på telefon 0707225250 och fast telefon är 08/7664201

Våra medlemmar är ute och reser; Här en rapport

Anita och Carsten Lennartz i Löddeköpinge, har på nytt varit i det stora landet i väster och delar här med sig lite av sina upplevelser.

Vi har just kommit hem från det stora landet i väster. Resan gick fint och som vanligt var det mycket att uppleva.

Besökte "Museum of the Fur Trade", i Chadron, Nebraska. Har varit där en gång tidigare, men det är ju ett otroligt fint museum. Det visade sig att museet nu har fått ta över kläder, som hade använts i inspelningen av filmen *The Revenant*. Filmen där Leonardo DiCaprio gestaltar pälsjägare Hugh Glass. Anledningen till denna gåva var som ett tack till Dr James Hanson som hade hjälpt till med en hel del information under inspelningen.

Var också uppe i Pinedale, Wyoming och besökte "Museum of the Mountain Man". Här finns ett gevär som har ägts av Jim Bridger. Intressant var också att höra, att Dr Marcus Whitman hade hjälpt Jim Bridger med att ta ut en pilspets ur ryggen vid ett möte vid Green River 1835. Tänk vad allt hänger ihop!!!

Passerade även "Names Hill", vid Green River, där Jim Bridger ristat in sitt namn i klippan. Här råder tydligen oklarheter om han verkligen själv kunde rista in sitt namn eller hade fått hjälp. Vi tror nog att denne man, som klarat av så mycket i sitt liv, ändå var kapabel till att rista in sitt namn. Hur klarade de sig förresten utan smartphone, GPS, dator och Gud vet vad ???

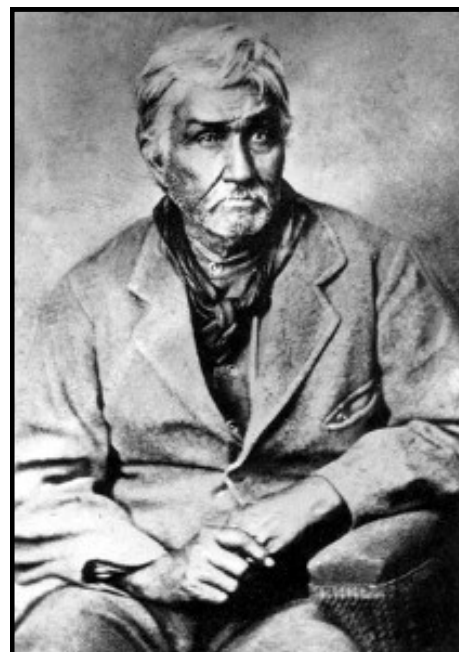
Efter att ha sett *LONESOME DOVE* på DVD under vintern, och då sett en otroligt fin skildring av en "cattle-drive" från Texas till Montana, fick vi en idé att följa upp detta. Tyvärr var Goodnight Historical Center stängt när vi passerade. Men vi besökte Jesse Chisholm Trail Heritage Center i Duncan, Oklahoma. Ett otroligt fint museum. Väl värt ett besök.

Jesse Chisholm var en mixed-blood fur trader, Scottish-Cherokee. På hans gravsten står det "No one left his home cold or hungry". Bättre eftermäle kan man väl inte få?

Vi följde en bit av Chisholm Trail. Men temperaturen steg uppemot 40 grader Celsius, så vi fick vända mot bergen i norr igen.

Vill slutligen också bara rekommendera ett par filmer med Robert Duvall. *Wild Horses*, *Open Range* och *A Night in Old Mexico*. Han är en riktigt bra skådespelare, som har många strängar på sin lyra. Och då inte minst i rollen som Al Sieber i filmen ***Geronimo: An American Legend*** (bilden till vänster)

Jesse Chisholm

Några ord till om Al Sieber

På tal om den berömde spejaren Al Sieber så kan jag inte låta bli att påpeka ett par saker. Men först ska det sägas att jag är också mycket förtjust i filmen "**Geronimo: An American Legend**" från 1993, där Robert Duvall alltså spelar rollen som spejaren Al Sieber. Filmen är såväl spännande som realistisk, med mycket bra skådespelare och en noggrannhet vad gäller rekvisita som man inte ser så ofta i Hollywoods produktioner. På ett övergripande sätt följer den också de verkliga händelserna, om än i mycket grova drag. Men när det kommer till detaljer så blandar man och ger ganska friskt. Och det må väl vara filmmakare förunnat. Här är dock några av de felaktigheter, som man har tillåtit sig att bygga in i filmen.

1. Det var inte Al Sieber som var tillsammans med löjtnant Gatewood, när denne övertalade Geronimo att slutligen överlämna sig till general Miles vid Skeleton Canyon i september 1886. Det var i stället George Wratten. Och löjtnant Britton Davis var inte alls med i det sammanhanget. Han hade då redan sagt upp sig och lämnat det militära.
2. Det är också en nödlögn på dramatiskapandets altare att manusförfattaren John Millius har infört scener där Al Sieber blir skjuten i bröstet i en bar nere i Mexico under en uppgörelse med ett gäng skalpjägare. Den verkliga Al Sieber överlevde faktiskt alla drabbningar med Apacheindianer (och med alla andra också, för den delen) under 1880-talet, för att slutligen möta döden i form av ett fallande stenblock vid bygget av Roosevelt Dam, i Arizona, år 1907. Han ligger begravd på en kyrkogård i staden Globe, Arizona. Och det sägs att den gravsten som är rest på hans grav är huggen ur det stenblock som dödade honom?!? Må så vara... men jag vet inte säkert...

Däremot måste jag berätta för er om en liten lustighet i samband med att jag var i staden Globe en gång för att leta upp graven. Det var en medelstor skogskyrkogård som ligger högt uppe i en sluttning ovanför staden. Vi hade letat oss fram dit och jag vandrade ut bland gravarna för att söka upp Al's grav. Det var dock inte så lätt och jag vandrade fram och tillbaka där en god stund i värmen, tills jag fick höra ett äldre par som var och satte blommor på en annan grav lite längre bort. Men jag tänkte, att de kanske vet... Al måste ju vara en kändis i den här sta'n... Så jag gick fram till dem, presenterade mig och sade att jag letade efter Al Siebers grav och undrade om de möjligen visste var den låg. De båda

såg på varandra och rev sig i sina huvuden. Att man inte så där på

rak arm kunde veta var alla gravar fanns, kan man ju ha förståelse för... men till slut så vände sig den gamla damen mot mig och med troskyldig min frågade: "**Var han med i Lions... ???**"

Ja, ja... alla kan ju kanske inte vara så bevandrade i den gamla indiankrigshistoriken. Men man blir ju ändå lite undrande... Sieber var ju faktiskt lite av en kändis redan på sin tid...

Al Sieber, i verkliga livet; (vad hästen hette vet jag inte)

Månadens konstnär

Ralf Brownell McGrew jobbade mycket med att måla porträtt, men han var inte alls främmande för att skapa större situationsmotiv

